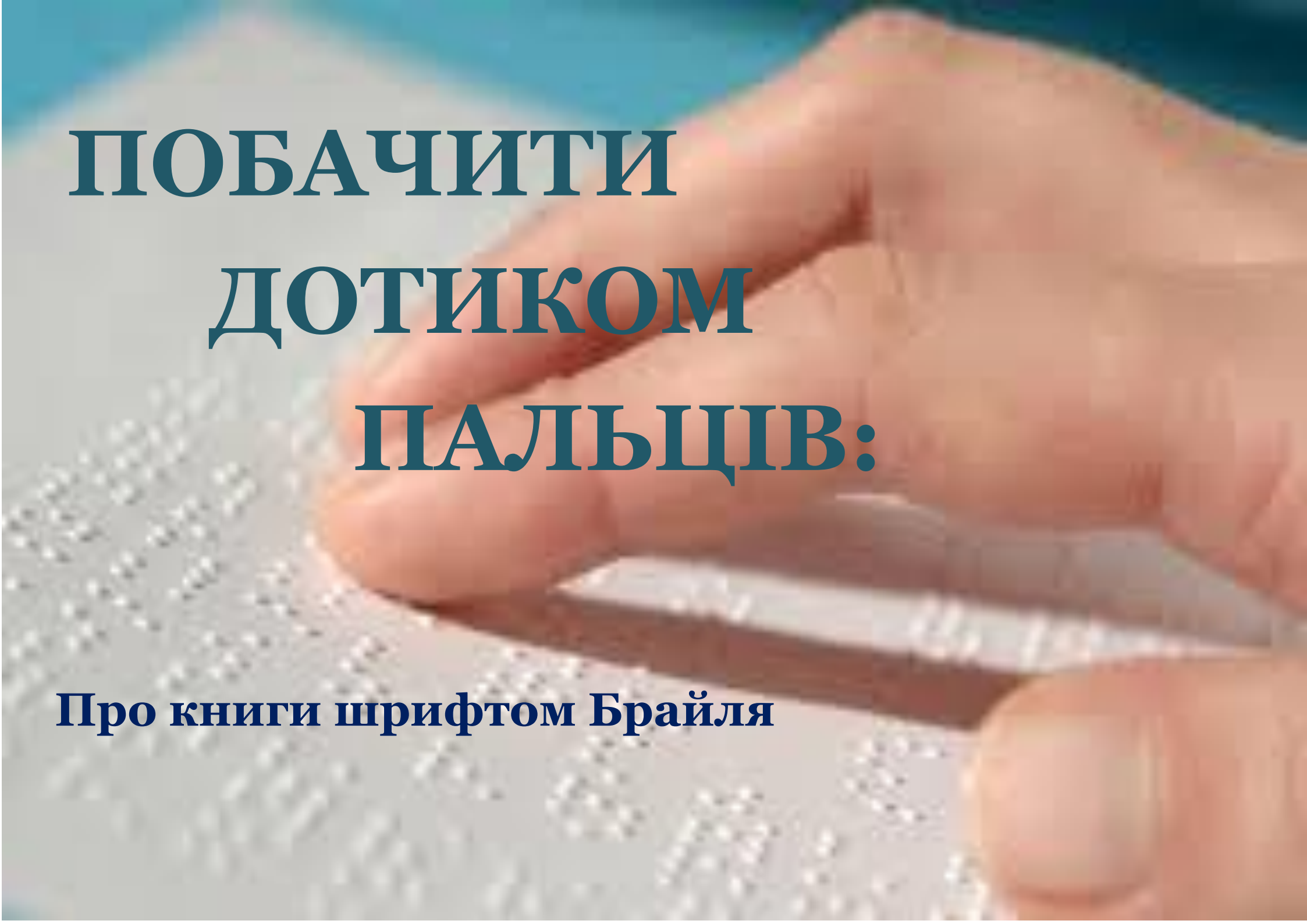

ПОБАЧИТИ ДОТИКОМ ПАЛЬЦІВ:

Про книги шрифтом Брайля

Довгий час незрячі люди не мали великого вибору в своїй професії. До XIX століття вони могли виготовляти щітки або кошики. Вони були відділені від світу слів.

У 1749 році Дені Дідро написав листа «До незрячих для прочитання зрячим», у якому філософ висловив ідею про можливість і необхідність масової систематичної освіти незрячих. Одним із перших він сформулював думку про те, що хоча сліпота і обмежує сприйняття предмета знань, але, розвиваючи інші органи чуття, за допомогою компенсації, незряча людина здатна пізнати зовнішній світ.

Далі Валентин Гаюї відкриває першу школу для незрячих і створює «опуклі букви» – перший рельєфно-лінійний шрифт для незрячих, звичайний шрифт з літерами, які мають свій рельєф.

Однак була одна проблема. Опуклі букви з витіюватими обрисами потрібно довго обмацувати, щоб зрозуміти яка саме це буква. Дочитавши речення до кінця, людина часто забувала, що було на його початку. Саме з цієї причини стали розробляти інші, спрощені обриси букв і навіть системи кодування.

Тому в 1831 році Джеймс Галл, шотландський книговидавець з Единбургу, впровадив трикутний тактильний шрифт. Англієць доктор Вільям Мун пішов ще далі і створив схематичний тактильний шрифт на основі латинського алфавіту, який і представив в 1845 році. Однак, не дивлячись на спрощеність зовнішнього вигляду, нові системи мали загальні недоліки: читати стало не на багато швидше, а вартість друку книг була дуже висока.

Ситуацію змінив шістнадцятирічний Луї Брайль у 1824 році. Хлопець створив алфавіт із шести крапок, відомий сьогодні як шрифт Брайля. П'ять або менше крапок не дали б можливості скласти потрібну кількість комбінацій, а більша кількість не вмістилася б під пальцем. Алфавіт дозволяє скласти 63 комбінації – літери, цифри, розділові знаки.

У 1878 році на всесвітньому конгресі в Римі метод Брайля був затверджений, як кращий метод читання і писемності для незрячих людей.

Попри спроби вдосконалити шрифт Брайля в Америці, у 1918 класичний британський варіант алфавіту стає загальноновизнаним для англійської мови, як і в усьому світі, де шрифтом Брайля користуються дотепер.

Російськомовний варіант рельєфно-крапкової азбуки, яким сьогодні користуються незрячі, створений в 1881 році тифлопедагогом Катериною Трумберг.

Перші в Росії книги на мові Брайля надрукувала на власні кошти просвітитель

Анна Адлер. На початку 1898-го в почав виходити перший журнал для незрячих «Дозвілля незрячих».

У Радянському Союзі видання книг за системою «шести точок» було зроблено в 1924 році. Це було зібрання творів Володимира Леніна.

У перші два десятиліття Незалежності більшість рельєфно-точкових видань в Україні випускалися Республіканським будинком звукозапису і друку Українського товариства сліпих (УТОС). Він працює і зараз, забезпечуючи літературою 64 спеціалізовані бібліотеки системи УТОС в 56 містах України, а також виконує приватні замовлення.

Валентин Гаюї

Валентин Гаюї народився 13 листопада 1745 року у Франції. І саме ця дата за рішенням Всесвітньої організації охорони здоров'я відзначається як День сліпих.

Свою першу школу для безпритульних незрячих Гаюї відкрив у 1784 році в Парижі – у своєму власному будинку і без підтримки уряду та благодійників.

Він також є автором рельєфно-лінійного шрифту *унціал* (тобто рівний за довжиною одній унції) та спеціальних підручників, глобусів і карт, які дозволяли сліпим дітям пізнавати науку.

Пізніше він також відкрив друкарню, де були надруковані перші книги для незрячих.

За книгами Гаюї вони навчалися аж до винаходу у 1829 році Луї Брайлем універсальної системи рельєфно-точкового шрифту.

Луї Брайль

Світ прекрасний в різноманітності форм та кольорів. Люди, слабозрячі і незрячі, позбавлені можливості насолодитися своїми очима Земною красою, позбавлені тих можливостей, які є у тих, хто бачить. І тут проявляється справжня людська природа: людина подає руку підтримки і допомоги людині. Створюється алфавіт для сліпих, з подальшою назвою – шрифт Брайля, на честь винахідника Луї Брайля, що народився в 1809 році у французькому містечку Кувре.

Так сталося, що в 3 роки Луї травмував собі око і з часом осліпнув. Невеселе життя чекало сліпих людей того часу – жебрацьке існування і їжа за милостиню. Але поруч були люблячі батьки: навчили плести бахромку для зброї і шити домашні туфлі, запросили учителя музики, який навчив Луї грі на скрипці. Батько хлопчика учив його алфавіту, зробивши спеціальні дощечки з прорізами. Луї навчили писати.

Батько усюди брав сина з собою, учив його розрізняти спів птахів, крики тварин, аромати квітів, а ще вірити в себе та в Бога.

У сім років Луї почав відвідувати школу в Кувре. Хлопчик здивував учителів своїми здібностями і дуже швидко став кращим учнем. Дбайливі батьки віддають сина в 10 років в Королівський інститут для

сліпих дітей, де він став першим учнем по усіх предметах. Луї любив музику: освоїв піаніно і орган. У 16 років він отримує оплачуване місце органіста в невеликій церкві поряд з інститутом.

Навчання в інституті ґрунтувалося на вислуховуванні і запам'ятовуванні. Писемність практично була відсутня. У бібліотеці було трохи книг, надрукованих по методу Валентина Гаюї. Луї дуже любив читати, попри те, що для цього вимагалось немало часу та й книги були громіздкі і важкі. Так Луї Брайль задумав створити свою систему рельєфно-крапкової писемності, яка зручна для дотикового сприйняття і точно відбиває усі особливості тієї або іншої мови, дає можливість записувати цифри, хімічні та фізичні знаки, ноти.

У перші роки винахід Брайля ігнорували, намагалися переробити, але потім у всьому світі визнали систему листа, розроблену Брайлем для сліпих – найкращою. Перша книга «Коротка історія Франції», надрукована шрифтом Брайля, офіційно надала право бути новій системі писемності для сліпих.

Луї Брайль мав серце, переповнене добротою і любов'ю. Про себе, про свої потреби турбувався дуже мало, а на заощадження придбавав книги і пристосування для писемності по його методу для бідних студентів.

Після його смерті друзі знайшли коробочку з написом: «Спалити, не відкриваючи». Цікавість пересилила, коробочку розкрили і виявили сотні розписок про дані у борг гроші. Друзі виконали волю Брайля: коробочку з вмістом спалили. Луї Брайль помер у 1852 році, коли йому було 43 роки. У 1878 році на всесвітньому конгресі в Римі метод Брайля був затверджений, як кращий метод читання і писемності для сліпих людей.

І сьогодні, через два століття, завдяки цій геніальній людині – Луї Брайлю і його винаходу – шрифту Брайля, мільйони людей почувають себе повноцінними громадянами своїх країн, відчувають свою значущість і необхідність для інших людей.

Проект «Книга Брайлем» покликаний зробити художню літературу доступною для незрячого читача. Особлива увага приділяється книгам для дошкільнят та дітей шкільного віку, оскільки саме в цей період формуються навички читання і письма. Проект ініційовано в 2015 році «Фондом родини Нечитайло» та Львівським обласним осередком Всеукраїнської громадської організації «Українська спілка інвалідів – УСІ». Щорічно Фонд видає шрифтом Брайля мінімум 10 книг для школярів, а також підтримує видавництво регіональними центрами невеликих тиражів книг для незрячих дошкільнят.

Відділ документів з гуманітарних та природничих наук пропонує до Вашої уваги книги, видані шрифтом Брайля.

Андрухович, С. Фелікс Австрія [Шрифт Брайля] : роман / Софія Андрухович. – Київ : [б. в.], 2017. – 312 арк.

Дія відбувається в 1900 році у Станіславові (зараз Івано-Франківськ). Роман написаний як щоденник головної героїні Стефи, де кожний розділ відповідає якомусь дню або присвячений спогадам і не позначений датою.

Історія розповідає про дивні та складні стосунки Стефи та Аделі – доньки лікаря, в домі якого минуло дитинство дівчат. Долі жінок тісно переплелись, як стовбури двох дерев, які одночасно є і опорою, і згубою один для одного. У творі виникне любовний трикутник, «але не такий банальний, як усім уявляється», – стверджує сама авторка. І з цим важко не погодитись: сторони трикутника та розв’язка — дві несподіванки роману.

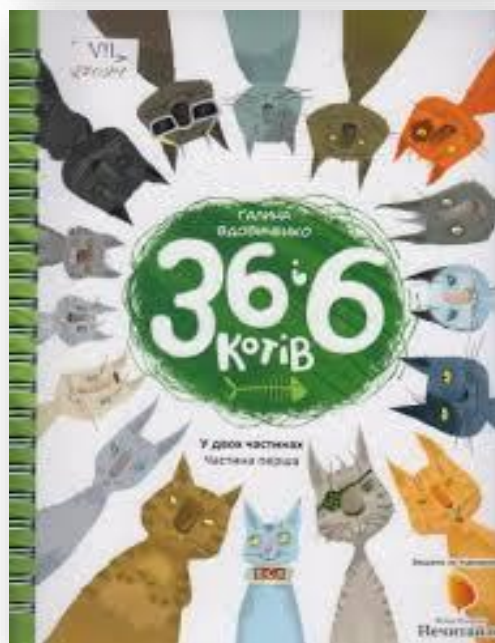
Бабкіна, К. Шапочка і кит [Шрифт Брайля] / Катерина Бабкіна. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 81 арк.

Книжка присвячена дітям, які борються з онкологічними захворюваннями. У житті хлопчику Шапочці не можна їсти ласощі, бігати, гладити тварин. Потрібно вчасно приймати ліки, адже Шап бореться з лейкозом. Хлопчик не впадає у відчай, знаходить нового друга – блакитного кита, який катає Шапа на спині понад хмарами...

Вдовиченко, Г. 36 і 6 котів-детективів [Шрифт Брайля] / Галина Вдовиченко. – Київ : [б. в.], 2017. – 96 арк.

У котів-танцюристів з'явився новий талант – дряпопис. Їхні картини прикрасили стіни господарєвої кав'ярні, але ненадовго... Стався злочин. 36 і 6 котів-детективів беруться до справи і розслідують дивне зникнення.

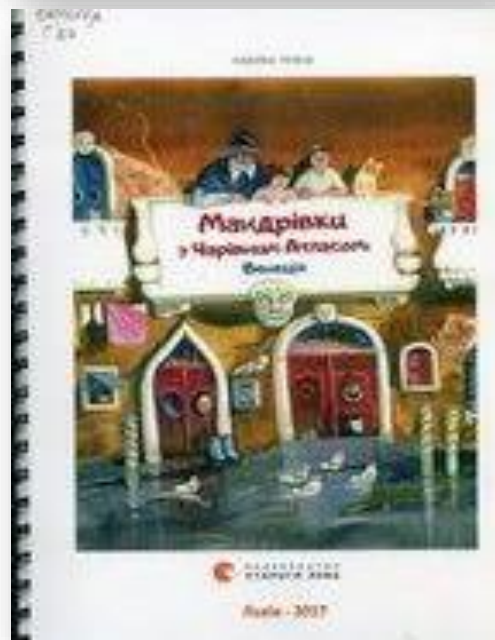
Вдовиченко, Г. 36 і 6 котів : вусато-хвостата історія для дітей [Шрифт Брайля] : у 2 ч. Ч. 1 / Вдовиченко Галина Костянтинівна ; Галина Вдовиченко. – Київ : [б. в.], 2017. – 96 арк.

Книга про хвостатих героїв, які оселилося одного дощового вечора в маленькому помешканні пані Крепової. Серце непоступливої господині до котів-безхатків прихилила киця-сфінкс Баронеса.

Вдовиченко, Г. Засинай : вечірні історії для маленьких [Шрифт Брайля] / Галина Вдовиченко. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 18 с.

Короткі історії для наймолодших читачів на спокійний сон і радісне пробудження. Це книжка перевертайка – її можна читати з обох сторін. «Засинай» – історії про те, як засинають машинки, про Лялечку, яка ніколи не спить. З іншого боку – «Прокидайся» – де діти зустрінуть тих самих героїв, але вже вранці.

Гербіш, Н. Мандрівки з Чарівним Атласом [Шрифт Брайля] : Венеція / Надійка Гербіш. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 68 с.

Лука і Терезка знову вирушають у захопливу мандрівку з Чарівним Атласом. Вони опиняються у Гринвічі – передмісті Лондона. Там проходить нульовий меридіан, що ділить світ на Східну і Західну півкулі. Древня обсерваторія, знайомство з професором Чемберсом, багато цікавинок із життя моряків і розвитку географічної науки – усе це чекає на юних читачів у другій книжці трилогії Надійки Гербіш.

Гербіш, Н. Одного разу на Різдво [Шрифт Брайля] / Надійка Гербіш. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 30 с.

Дивовижно-світла казка про справжній дух Різдва. Родина їжачків – тато, мама, троє їхніх діток – готуються до свята, зустрічають несподіваних гостей – маленьких ховрашат. Разом вони навчаються мудрості, розважливості, ввічливості.

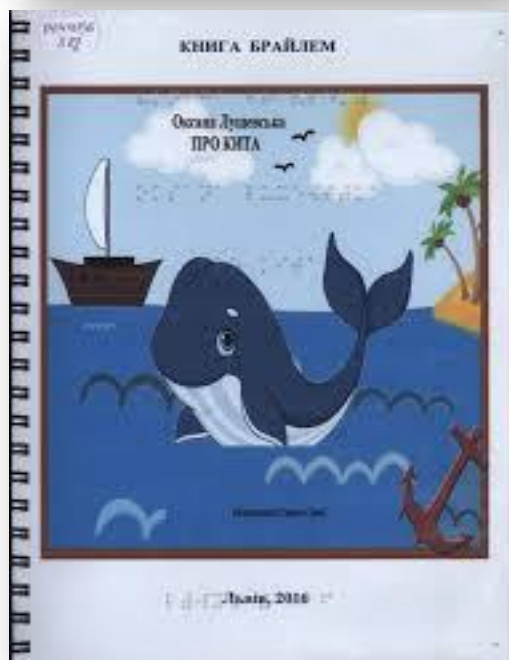
Думанська, О. Марійчині пригоди [Шрифт Брайля] / Оксана Думанська ; [ред. Текстів О. Лукаш]. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. – 64 с.

В житті малої Марійки кожна подія є визначною – зламаний зуб, похід до лікаря, образа на сусіда, який дражниться, написання листа Святому Миколаю, народження маленького братика. В головній героїні маленькі читачі впізнають самих себе.

Кротюк, О. Чап-чалапу, гусоньки! [Шрифт Брайля] / Оксана Кротюк ; [ред. текстів М. Сидоряк]. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. – 15 с.

Веселі віршики для малечі про домашніх улюбленців – каченят, курчат, песика, поросятка. Короткі, римовані рядки легко запам'ятовуються малюками.

Луцевська, О. Про кита [Шрифт Брайля] / Оксана Луцевська. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. – 24 с.

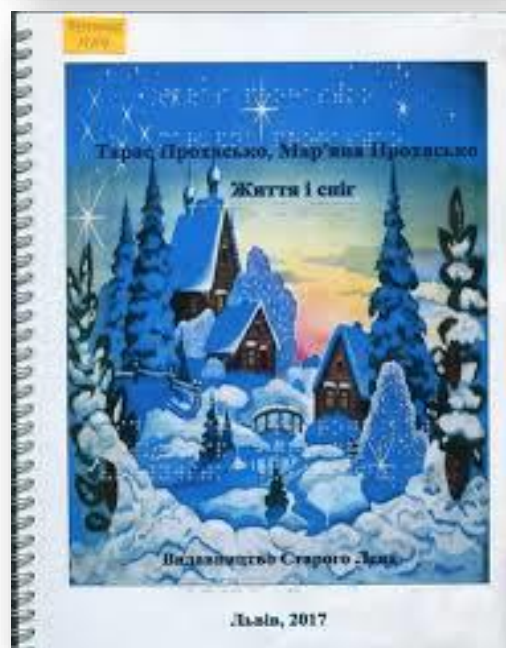
Збірка віршиків для найменших читачів про кумедних мешканців моря. Чудова книга вдало поєднує розваги і навчання, в ігровій формі допомагає дитині освоїти правильну вимову складних звуків.

Міхаліцина, К. Хто росте у парку [Шрифт Брайля] / Катерина Міхаліцина, Оксана Була. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 20 с.

Це невеличка історія про важливі речі: про зростання і пошук себе, про схожість і несхожість та важливість мати поряд когось, хто хоч трохи і хоч у чомусь до тебе подібний. А ще – про дерева навколо нас, повз які проходимо, та не завжди знаємо, хто це тут росте. Тому книжка стане в пригоді всім, хто хоче знати на ім'я найпоширеніші паркові дерева, навчитися розрізняти їх.

Маленький паросток, що виріс у парку, роззирається довкола, уважно приглядається до своїх сусідів – берези, дуба, горобини, клена, ясена, явора, каштана, тополі, верби – і шукає, чий же він. Бо бути нічийним – сумно. Бо щастя – «це знайти у цьому світі когось схожого на тебе».

Прохасько, Т. Життя і сніг [Шрифт Брайля] / Тарас Прохасько, Мар'яна Прохасько. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 25 с.

Книжка-картинка, з якої дізнаємося таємниці життя тварин, захоплюючі історії про цікавий світ живої природи.

Рутківський, В. Гості на мітлі [Шрифт Брайля] : казкова повість / Володимир Рутківський – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2017. – 60 арк.

Стара відьма разом зі своїм слугою, чаклунським котом Аристархом, отримала відрядження з Лисої гори. Вона має прилетіти до рідного села, де ще малою зазнала безліч принижень та образ, і викрасти якусь дівчинку для того, щоб зробити її своєю ученицею. Спочатку страшні посланці навіть перевиконують план...

Рутківський, В. Сторожова застава [Шрифт Брайля] : повість із життя Київської Русі / Володимир Рутківський. – Київ : [А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА], 2016. – 66 с.

Нова повість неперевершеного майстра українського дитячого історичного роману Володимира Рутківського присвячена героїчним і маловідомим сторінкам нашого прадавнього минулого. П'ятикласник Вітько Бубненко якимось дивом потрапляє у 1097-й рік, де разом зі славетними праукраїнськими богатирями Іллею Муровцем, Олешком Поповичем та Добринею захищає рубежі нашої землі, тобто землі Руської.

Савка, М. Босоніжки для стоніжки [Шрифт Брайля] : [зб. поезій] / Мар'яна Савка. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 57 арк. + 1 електрон. опт. диск.

Добрі, веселі віршики про стоніжку, якій купили півсотні пар взуття; про мишку, яка мріяла про нове хутро і затигнула до своєї нірки котячий хвіст; про корову, яка уміє вишивати; про маленького равлика, хитрого лиса та інших звірят.

Франко, І. Я. Зів'яле листя [Шрифт Брайля] / Іван Якович Франко. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2016. – 23 с.

Збірка складається з трьох частин, або «жмутків». У «жмутках» вміщено інтимну лірику, в якій оспівано глибокі почуття палкого, але нещасливого кохання. У першому «жмутку» є вірші і з громадянськими мотивами, але переважає скорботна інтимна лірика. У поезіях другого «жмутка» Іван Франко оспівує не лише кохання, а й чарівну красу природи.

Провідний мотив поезій третього «жмутка» – пекельні переживання поета, спричинені нещасливим коханням.

Франко, І. Я. Захар Беркут [Шрифт Брайля] / Іван Франко. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2015. – 132 с.

Було се 1241 року. За сивої давнини, коли ще люди були інакші, а земля – могутніша. І жив у той час славний ватажок вільних тухольців – мудрий Захар Беркут. Але там, де є герої, завжди з'являються поганці. Боярин Тугар Вовк прагнув влади над непокірними тухольцями. А отримавши відсіч, виплекав у своєму чорному серці помсту. На табір вирушає численне монгольське військо, за намовленням зрадника Тугара. А молодий син Захара Беркута Максим опиняється у ворожому полоні.

Наближається битва. Мечі тухольців — гострі, а щити — міцні. Та ще міцніші їхні серця, в яких живе свобода. Ворог прийшов знищити їх. Але свобода незнищенна.

Франко, І. Я. Украдене Щастя [Шрифт Брайля] : драма з сільського життя : в 5 діях / Іван Якович Франко. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2016. – 122 с.

Автор відобразив життя галицького села. Та власне драма «Украдене щастя» створила йому славу драматурга. Хто ж украв щастя Анни, Михайла, Миколи? На це питання дає відповідь зміст п'єси, внутрішній світ її героїв.

Хрестоматія сучасної української дитячої літератури [Шрифт Брайля] : для читання в 1, 2 класах / [уклад. Т. В. Стус]. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2017. – 48 арк. – (Шкільна бібліотека).

Хрестоматія сучасної української дитячої літератури [Шрифт Брайля] : для читання в 3, 4 класах / [уклад. авт. передм. Т. В. Стус]. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2017. – 48 арк. – (Шкільна бібліотека).

Відібрані для молодших школярів твори для читання відображають сучасний світ, а також дають уявлення про минуле і традиції українського народу. Тексти збірки промовляють до читачів сучасними мистецькими формами та змістом.

Чупа, О. Вишня і Я [Шрифт Брайля] : повість / Олександр Чупа. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2017. – 60 арк.

30-річний Ярчик знаходить посеред крамниці дитину із запискою «попіклуйтесь про неї, будь ласка», бере 6-річну Вишню на виховання і відтак кардинально змінює своє життя. Був цей крок виявом інфантильності чи відповідальності? Хто насправді ховається у діалогах Вишні та Ярчика?

Штанко, К. Драconi, вперед! [Шрифт Брайля] / Катя Штанко. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. – 118 с.

Київський школяр, захопившись біологією, випадково вирощує... дракона, який круто змінює його звичне життя. Ця феєрична казка є певною мірою і детективом, і пародією на детектив. Тут і легке фентезі, і дитяча «бондіана», і багато пізнавальних моментів. Це перша повість визначної української ілюстраторки.

Щербаченко, Т. Біла, синя та інші [Шрифт Брайля] / Тетяна Щербаченко. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2017. – 20 с.

Хороша книжечка, легка, грайлива, змушує замислитися дорослих і дітей про дивовижний світ живої природи: скільки лапок у павучків, якого кольору бувають звірі, чи літають ті, в кого немає крилець...

Янссон, Т. Зима-чарівниця [Шрифт Брайля] / Туве Янссон. — Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2016. — 40 арк.

Найзагадковіша та незбутня казка з циклу про маленьких мумі-тролів. Настає зима, і світ навколо змінюється. Морозним подихом вона зачаровує природу. Усе навколо завмирає. Голі дерева мерзнуть на холодному вітру. Тоді зима-чарівниця посилає дарує чудові білі одержі з снігового хутра, в яких їм тепло та затишно чекати на тепло. Вона також встелює промерзлу землю пухнастою білою сніговою ковдрою, що блищить діамантами у променях яскравого сонця.

Янссон, Т. Комета прилітає [Шрифт Брайля] / Туве Янссон. — Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2016. — 90 арк.

У повісті читачі ознайомляться з описом Долини, де мешкають різні казкові персонажі. На долю маленьких героїв випали нелегкі випробування. Ондатр, що потрапив до будинку мумі-тролів, розповів їм про кінець світу, який загрожує Землі та її мешканцям, якщо прилетить лиха й небезпечна комета.

Янссон, Т. Мемуари тата Мумі-Троля [Шрифт Брайля] / Туве Янссон. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2016. – 60 арк.

«Мемуари Тата Мумі-Троля» – книга, повна дивовижних пригод і неймовірних історій із життя Мумі-тролевого татка, а також батьків Нюхмумрика і Чмиха.

Янссон, Т. Небезпечне літо [Шрифт Брайля] / Туве Янссон. – Київ : Республік. будинок звукозапису і друку УТОСу, 2016. – 45 арк.

І знову пригоди мумі-тролів...

Червневої ночі розбушувалася буря. І хоч будиночок мумі-тролів затопило, та дружня родина не журиться – бо вода може, як забрати, так і подарувати. Наприклад, новий загадковий будинок, а разом з ним повно таємниць і небезпечних пригод на все літо.

Як змінилося життя незрячих за 200 років: топ-5 геніальних винаходів

Технічний прогрес не стоїть на місці. Зараз люди з обмеженими можливостями користуються аудіокнигами в форматі MP3, а на зміну білій тростині прийшла ультразвукова, яка одягається на зап'ястя незрячого і при наближенні перешкоди сигналізує звуком і вібрацією. Створено багато гаджетів і з використанням шрифту Брайля.

Фотокамера для незрячих

Touch Sight (погляд дотиком) – перший у світі фотоапарат для сліпих. Створив його у 2008 році дизайнер Чю Лі з китайського підрозділу компанії Samsung. На Touch Sight немає РК-панелі, зате є гнучкий тактильний дисплей Брайля, що відображає графічну інформацію у рельєфно-точковому вигляді. Фотокамера дуже проста у використанні завдяки функції, яка записує сигнальний звук при фотографуванні. Звукові маркери допомагають людям з обмеженим зором переглядати, сортувати і обмінюватися фотографіями.

Розумний годинник для незрячих

У 2017 році в Південній Кореї випустили перший в світі «розумний» годинник для незрячих і слабозорих людей. Назвали їх Dot – у перекладі з англійської «крапка». Набір базових функцій пристрою повторює Apple Watch. Замість звичного тачскріну панель годинника складається з сегментів із крапками. Такий принцип побудови робочої панелі дозволяє відтворювати символи з тактильного шрифту Брайля. Пристрій синхронізується зі смартфоном, а також з іншими годинами Dot через Bluetooth, і здатний безперервно працювати близько 5 днів без підзарядки. А ще він може приймати і відправляти повідомлення.

Visual Assistance Card для незрячих

Цю панель для користування банківською картою придумали у 2008 році в США. Цифри на ній нанесені за допомогою шрифту Брайля.

Вона розміщується поверх пристрою, що зчитує, і її користувач може самостійно вводити код банківської картки і розплатитися, зберігаючи при цьому конфіденційність.

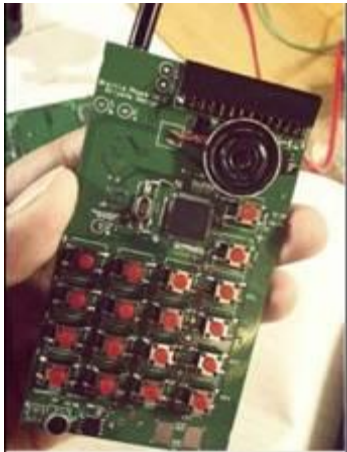
FingerReader – гаджет, який читає книги вголос

Пристрій надівається на палець, оснащений вбудованою камерою для сканування тексту, який відтворюється у мову, яку і почує читач.

FingerReader слідує за швидкістю переміщення пальця по сторінці і зачитує вголос текст, після його розпізнавання. Використовуване ПЗ автоматично розпізнає початок і кінець рядка і підказує користувачеві, коли потрібно переводити палець далі.

Смартфон для незрячих

У 2013 році індус Саміт Дагар розробив перший у світі смартфон для людей з ослабленим або втраченим зором. Пристрій відрізняється своїм екраном, який являє собою сітку контактів, що формує шрифт Брайля. Екран є свого роду перекладачем і може переводити звичайний текст, що містить звичні всім літери, у шрифт Брайля і навпаки. У смартфоні реалізована технологія Shape Memory Alloy, в основу якої закладено ефект пам'яті форми (явище повернення до первісної форми при нагріванні, яке спостерігається у деяких матеріалів після попередньої деформації). Коли на телефон приходить повідомлення, то внутрішнє ПО трансформує його в зрозумілу людині з обмеженими фізичними можливостями форму. При відправці повідомлень відбувається зворотне перетворення і одержувачу приходить звичайний текст.

Маркування ліків шрифтом Брайля

Маркування ліків шрифтом Брайля: роз'яснення Держлікслужби [№ 21 \(1192\) 3 юня 2019 г.](#)

Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба) підготувала роз'яснення щодо маркування лікарських засобів шрифтом Брайля відповідно до вимог ст. 12 [Закону України «Про лікарські засоби»](#).

Так, у відомстві нагадують, що Порядок маркування лікарських засобів шрифтом Брайля затверджено [наказом МОЗ України від 25.08.2010 р. № 722](#) . Він регулює механізм та вимоги щодо нанесення на упаковку лікарських засобів (у тому числі медичних імунобіологічних препаратів), які подаються на реєстрацію (перереєстрацію), а також внесення змін до реєстраційних матеріалів протягом дії реєстраційного посвідчення необхідної інформації шрифтом Брайля.

З метою уніфікованого підходу до маркування лікарських засобів шрифтом Брайля Держлікслужба надала зразки написання українською мовою літер та деяких основних розділових та математичних знаків шрифтом Брайля.